Çevrimiçi Güvenlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevrimiçi Güvenlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18526

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu ölçek, ö?rencilerin **siber sa?l?k** durumlar?n? ölçmek amac?yla yürütülen kapsaml? bir geli?tirme çal??mas?n?n parças? olarak 2017 y?l?nda tasarlanm??t?r. **Çevrimiçi Güvenlik Ölçe?i**, bireylerin internet ortam?nda kar??la?t?klar? risklere kar?? kendilerini ne ölçüde güvende hissettiklerini ve koruyucu davran??lar? sergileyip sergilemediklerini de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçek, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??, 4'lü Likert tipi derecelendirme ile haz?rlanm??t?r.

Ölçek, P?nar M?hç? ve Emine K?l?ç Çakmak taraf?ndan geli?tirilmi? olup, elde edilen psikometrik veriler ölçe?in güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu göstermektedir. Bu araç, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda dijital vatanda?l?k ve güvenlik konular?nda yap?lacak ara?t?rmalara önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi güvenlik, **siber sa?l?k**, ölçek geli?tirme, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, ö?renciler.

Yazarlar

P?nar M?hç?, Emine K?l?ç Çakmak

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin internet ortam?nda kar??la?t?klar? potansiyel tehditlere kar?? geli?tirdikleri **güvenlik** alg?lar?n? ve uygulad?klar? koruyucu tedbirleri psikometrik olarak ölçmektir. Bu çal??ma, **siber sa?l?k** kavram?n?n önemli bir bile?eni olan çevrimiçi güvenlik düzeyini belirleyerek e?itim ve rehberlik alan?nda yap?lacak müdahalelere zemin haz?rlamay? amaçlamaktad?r.

Ölçek, kullan?c?lar?n ki?isel verilerini koruma bilinci, çevrimiçi risk fark?ndal??? ve güvenli internet kullan?m? al??kanl?klar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmeye odaklanm??t?r. Bu sayede, gençlerin dijital ortamda kendilerini koruma yeterlilikleri hakk?nda detayl? bilgi edinilmesi hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, geni? bir yap? olan **Siber Sa?l?k** kapsam?nda, özellikle bireyin internet üzerindeki etkile?imlerinde kendini koruma becerileri ve risk fark?ndal??? etraf?nda dönen **Çevrimiçi Güvenlik** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, kullan?c?lar?n ki?isel verilerini koruma, siber zorbal?k tehditlerine kar?? önlem alma ve güvenli çevrimiçi al??kanl?klar edinme gibi boyutlar?

ARABPSYCHOLOGY.COM

içermektedir.

Geli?tirme sürecinde, taslak ölçek maddeleri uzman görü?üne sunulmu? ve maddelerin hedeflenen yap?y? ölçüp ölçmedi?i titizlikle de?erlendirilmi?tir. Bu süreç, ölçe?in teorik olarak sa?lam bir temele oturmas?n? sa?lam??t?r.

Geçerlik

Ölçeklerin yap? geçerlili?ini saptamak amac?yla kapsaml? istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r. Öncelikle, ölçek maddelerinin alt?ndaki temel boyutlar? ke?fetmek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analizde, faktörlerin netle?tirilmesi için **Varimax döndürme yöntemi** kullan?lm??t?r.

Aç?mlay?c? analizlerin ard?ndan, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?unu test etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. Bu çift a?amal? yakla??m, ölçe?in ölçmeyi hedefledi?i psikolojik yap?y? ne derece do?ru temsil etti?ini güçlü bir ?ekilde ortaya koymaktad?r ve yap? geçerlili?inin sa?land???n? desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeklerin iç tutarl?l?k güvenilirli?ini de?erlendirmek için çe?itli metrikler kullan?lm??t?r. En önemli güvenirlik katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r. Ayr?ca, maddelerin ölçe?in tamam?na katk?s?n? incelemek üzere **madde toplam korelasyonu** analizine ba?vurulmu?tur.

Farkl? gruplar aras?ndaki ay?rt edicili?i kontrol etmek amac?yla, %27'lik alt ve üst grup ortalamalar? aras?ndaki farklar incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, faktörlerin iç tutarl?l?k katsay?lar? **Cronbach Alfa** de?erleri s?ras?yla .72 ve .64 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?erler, ölçe?in psikometrik aç?dan kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizleri, ölçe?in yap?sal temelini belirlemede kritik rol oynam??t?r. Ke?fedici a?amada (AFA), maddelerin hangi faktörler alt?nda topland??? belirlenmi? ve net bir faktör yap?s? elde etmek için **Varimax döndürme** tekni?i kullan?lm??t?r. Bu teknik, faktörlerin yorumlanabilirli?ini art?rm??t?r.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise, geli?tirilen ölçe?in veri setiyle uyumunu test etmi?tir. Analiz sürecinde, taslak ölçek maddeleri üç farkl? kategoriye göre uzman görü?ü ile de?erlendirilmi?tir: "hedeflenen yap?y? ölçüyor", "madde yap? ile ili?kili, ancak gereksiz" ve "madde hedeflenen yap?y? ölçmez". Bu ön eleme süreci, faktör yap?s?n?n sa?laml???n? desteklemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Development)

Format: 4'lü Likert biçiminde haz?rlanm??t?r. Derecelendirme seçenekleri ?unlard?r:

Hiç Kat?lm?yorum.
Kat?lm?yorum.
Kat?l?yorum.
Tamamen Kat?l?yorum.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Çal??man?n yap?ld??? ö?renci grubuna ba?l? olarak de?i?kenlik göstermekle birlikte, genellikle ergenlik ve genç yeti?kinlik dönemi.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, **Ö?renci Siber Sa?l?k Ölçekleri** geli?tirme çal??mas? kapsam?nda kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Maddeler, hedeflenen yap?y? ölçme kriterine göre de?erlendirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Güvenlik, Siber Zorbal?k, dijital okuryazarl?k, psikometri, **Cronbach Alfa**, yap? geçerlili?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: pinar_mihci@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi, Gazi E?itim Fakültesi Dergisi referans?nda belirtilen kurumsal adresler.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek geli?tirme çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari amaçl? kullan?m? için izinler ve olas? ücret bilgisi hususunda sorumlu yazar **P?nar M?hç?** ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

M?hç?, P. ve K?l?ç Çakmak, E. (2017). Ö?renci Siber Sa?l?k Ölçekleri geli?tirme çal??mas?. *Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi, 37*(2), 457-491. Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: gefad.gazi.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cevrimici-guvenlik-olcegi-toad.pdf

Çevrimiçi Güvenlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in tam maddeleri kaynak içerikte verilmemi?tir. Ancak, taslak a?amas?nda maddelerin uzmanlar taraf?ndan de?erlendirilme kriterleri a?a??dad?r:

"hedeflenen yap?y? ölçüyor"
"madde yap? ile ili?kili, ancak gereksiz"
"madde hedeflenen yap?y? ölçmez"

ARABPSYCHOLOGY.COM